

Dispensation rent undtagelsesvis, hvor man fra alle Sider i Faget mener, at det er nødvendigt at have mere end de 4 Aar. For øvrigt er det jo saadan, at Læretiden ingenlunde nu er 5 eller 4 Aar, men at der i mange Fag findes en kortere Uddannelses-tid. Det, Lovforslaget gaar ud paa, er kun, at Samfundet hævder sin Ret til at tale med om de Ting, og det tror jeg er berettiget og nødvendigt.

Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen kritiserede, ligesom ogsaa det ærede Medlem Hr. Pitzner, at den nuværende Bestemmelse om, at Mesteren skal betale for 3 Maaneders Sygdom, ændres til 6 Maaneder. Det ærede Medlem Hr. Pitzner kritiserede dette meget skarpt med den Motivering, at det var dog ganske urimeligt, det kunde ligefrem friste til at blive syg, at Mesteren saaledes skulde betale baade Løn og for Sygdom. Dertil er jo at sige, at den eneste Ændring, Lovforslaget foretager, er Forandringen fra 3 Maaneder til 6 Maaneder, ellers er alting i § 13 ganske uforandret. Det ærede Medlem Hr. Pitzners Kritik gælder altsaa til en vis Grad ogsaa den bestaaende Lærlingelov (*Pitzner*: Selvfølgelig). Naa, ja, ja, saa forstaar jeg det bedre, det var altsaa en Kritik af den bestaaende Lærlingelov, som det ærede Medlem ønskede forandret i en efter min Mening forringende Retning; men saaledes opfattede jeg ikke det ærede Medlems Udtalelser. Jeg maa imidlertid hævde, at den bestaaende Lærlingelov paa dette Punkt principielt er rigtig, og at det praktisk set vil være rigtigt at udvide de tre Maaneder til seks Maaneder for at beskytte Lærlingene tilstrækkeligt.

Saa er der Spørgsmaalet om Begrænsningen af Lærlinge til de forskellige Fag. Der hævder man, at det ikke gaar an at foretage en saadan Begrænsning. Det ærede Medlem Hr. Dahlggaard, hvis Omtale af Lovforslaget var meget velvillig, selv om han paa enkelte Punkter stillede sig sagligt kritisk, var enig med mig i, at man nok kunde begrænse Tilgangen af Lærlinge til en enkelt Mester. Forholdet kan være saaledes, at det vil være fuldkommen berettiget, at Samfundet griber ind, men, sagde han — og det betonedes de to Ordførere for Venstre og Højre meget stærkt —, det gaar ingenlunde an at begrænse Tilgangen til et Fag. Det ærede Medlem Hr. Dahlggaard nævnte, at der skal være fri og lige Adgang til Erhverv, det foreskriver Grundloven. Jeg har altid ment, at denne Grundlovsbestemmelse var udmærket, hvis den blev gennemført i det virkelige Liv,

men i det nuværende kapitalistiske Samfund er Bestemmelsen efter min Mening af rent formel Art, thi der er ikke i det nuværende Samfund fri og lige Adgang til Erhverv, baade Friheden og Ligheden mangler fuldstændig, naar vi ser realistisk paa Samfundsforholdene. Retten til Arbejde er ikke anerkendt af det nuværende frikønkurrencelige Samfund, 44 000 Arbejdere gaar i dette Øjeblik ledige, der er ikke for dem fri og lige Adgang til Erhverv, de er netop udelukket fra Erhverv, de er ufri, de sættes udenfor, og de er ikke ligestillet med de arbejdende, saa det er Teori. Man vilde i højere Grad fremme virkelig Frihed og Lighed i Adgang til Erhverv, hvis Samfundsmagten ogsaa paa dette Omraade, paa Lærlingekomraadet, greb ordnende og regulerende ind.

Man klager over, at der i nogle Fag mangler Lærlinge. De Anker, der fra nogle Sider er fremsat, er nu ikke helt holdbare; der er talt om Murerfaget, og der blev sagt, at det københavnske Murerfag lukkede sig af og hindrede Tilgang fra Provinsen. Efter hvad Oldermænd Wildt har erklæret, er dette ikke Tilfældet. Han benægter det bestemt, men det kan jo være rigtigt nok, at der i visse Fag maaske er for ringe Tilgang. Naar man særlig nævner Murerfaget, hænger det vel sammen med, at det er et Sæsonfag, og det vil altid være vanskeligere at faa det tilstrækkelige Antal Lærlinge i et Fag, der hidtil har været og væsentlig endnu er et Sæsonfag, end i andre Fag. For øvrigt har jeg her en Statistik, med hvis Enkeltheder jeg ikke skal trætte ærede Medlemmer; denne Statistik viser i det store og hele, naar man sammenligner Tallene fra 1914 og 1923, at der ganske vist er nogen Nedgang i Tilgangen af Lærlinge til Malerfaget, men ikke nogen Tendens til Nedgang indenfor Murer- og Skrædderfaget, et Fag, der ogsaa blev nævnt i Gaar af et æret Medlem. Der synes at være nogen Nedgang i Tilgangen af Lærlinge ude paa Landet, hvor ellers, f. Eks. i Byggefagene, Lærlinguddannelsen i særlig Grad er foregaaet, det er meget naturligt; der synes at være en kedelig Nedgang der; men ellers er der ikke Nedgang undtagen i det enkelte Fag, jeg nævnte. Nu kan det godt være, at Statistikken ikke er saa paalidelig, og at derfor denne Nedgang ude paa Landet ikke er saa alvorlig, som den ser ud til, og det kan ligge i et andet Forhold, nemlig i, at Politimestrene, der nu har med Sagen at gøre, ikke i tilstrækkelig Grad indsender Lærlingekontrakter til Godkendelse, hvorved